

De druk om het te moeten maken

Al die talentenjachten. Overal jacht op de roem.

„Het lijkt wel of iedereen in het spotlicht wil staan. Je móét het maken, anders tel je niet mee”, zegt actrice Jip Smit. In de tv-film 'Moos' speelt ze een meisje dat haar familie laat geloven dat ze op de Kleinkunstacademie zit. Terwijl ze daar in de kantine werkt.

Verre reizen, grootse feesten, rode lopers en een plek in de schijnwerpers. Bekendheid lijkt een garantie voor gouden bergen, als je in het sprookje gelooft.

„Kijk op Facebook en volg de talentenjachten op tv. Dan zie je dat bijna iedereen beroemd wil worden. En dat de één nóg specialer wil zijn dan een ander”, zegt actrice Jip Smit.

„Internet en glamourshows op tv dringen het gevoel bij je op dat je succesvol móét zijn. De grootste angst van jongeren is om niet op te vallen. Want wie het niet maakt, heeft een mislukt leven, denken ze.”

In de tv-film 'Moos', die deze zondag wordt uitgezonden, speelt Jip Smit (25 jaar) een meisje dat bij haar vader in diens stoffenwinkel werkt. Nadat haar moeder overleed, is hoofdpersoon Moos thuis en rond de toonbank de steun en toeverlaat van pa. Ze lijkt daar vrede mee te hebben tot haar voormalige schoolvriend Sam opduikt. Hij heeft gereisd, werkte een tijd voor het Israëlische leger en heeft een interessant leven, denkt Moos. Ze vindt dat ze zelf heeft stil gestaan in haar ontwikkeling en besluit dat in te halen. Om indruk op Sam- en haar omgeving - te maken vertelt ze bij een familie-etentje prompt dat ze voor een theatercarrière kiest. Dat ze wordt afgewezen voor de Kleinkunstacademie, mag geen struikelblok zijn: ze houdt voor de buitenwereld de schijn op dat ze daar studeert. Een baan in de kantine van deze opleiding is daarbij een ideale dekmantel: daarvoor moet ze toch iedere dag bij de academie zijn. „Eigenlijk vliegt ze dan compleet uit de bocht. Ze liegt, ze heeft seks met een leraar en ze gaat over allerlei grenzen om uit te vinden waar die grenzen liggen. Het is haar manier om haar oude vertrouwde wereld los te laten en een nieuwe, eigen wereld binnen te stappen.”

Tweelingzus

Voor een deel herkent ze de situatie. „Ik ging niet zo ver als Moos, maar op die leeftijd had ik ook de behoefte om mijn eigen identiteit te ontwikkelen en het vertrouwde wereldje van thuis los te laten.” Het vertrouwde wereldje van Jip Smit lag in Amersfoort. Daar

groeide ze op tussen haar tweelingzus en hun jongere zusje. „Mijn tweelingzus en ik droomden van een carrière als musicalsterren, we waren altijd samen aan het zingen en speelden thuis hele voorstellingen. Onze ouders zijn muziktherapeuten: zij stimuleerden ons bij onze keuze voor het podium.”

Gay best friend

Inmiddels rondde beide zusjes de Amsterdamse Toneelschool en Kleinkunstacademie af. Jip had kleine rollen in tv-series, was te zien in toneelvoorstellingen en de musical 'Hij gelooft in mij'. Met de tv-film 'Moos' heeft ze haar eerste hoofdrol te pakken, dankzij haar tegenspeler Daniël Cornelissen die haar op de audities wees. „Daniël is mijn gay best friend. In de film speelt hij Sam, de vriend op wie ik verliefd word. De grap is dat de jongen op wie ik écht verliefd ben in de film te zien is als mijn gay best friend. Dus de personages zijn precies gespiegeld. Kun je het nog volgen?” Die band met tegenspeler Daniël zie je in de film terug, denkt ze. „In blikken, een lachje en in kleine aanrakingen herken je onze band.” Eindelijk een hoofdrol. Ze hing de vlag uit, zodra ze het hoorde. „Toen ik op de toneelschool begon, zaten we in een klas met vijftien studenten. De leraren zeiden meteen: van jullie klas zijn er maar drie die het gaan maken. Om bij die drie te horen, prent je jezelf in dat je de beste actrice van de wereld bent. Doe je dat niet, word je het sowieso niet.” Zou het niet beter zijn om naast de opleiding ook andere dingen te doen om zo je kansen te verbreden? „Nee. Op school leren ze je

dat je er helemaal voor moet gaan. Als je reserves inbouwt, ben je weg. Als je droom uiteindelijk niet uitkomt heeft het zo moeten zijn, maar dan heb je er wel alles aan gedaan om je doel te bereiken.” Ze benadrukt dat die strijd om in de toneelwereld ‘aan de bak te komen’ vaak niets met redelijkheid of logica te maken heeft. „Om me heen zie ik veel mensen sneuvelen. Die barsten van het talent, maar vinden geen werk. Want of je een rol krijgt, is soms meer een kwestie van toeval en contacten dan van kwaliteiten.”

Afhankelijk

Soms baalt ze daarvan. „Het ingewikkelde van dit vak is dat je zo afhankelijk bent van anderen. Als je een mooie rol hebt gespeeld denk je dat je een trede hoger op de ladder staat, maar zo werkt het dus niet. Om me heen zie ik actrices die na een paar jaar wachten op een mooie rol toch maar een studie oppakken als springplank naar een andere loopbaan. Vroeger werd daarop neergekeken. Toen was het honderd procent theater of doodgaan. Maar nu is er een andere realiteit. Minder geld en minder werk dwingen tot andere keuzes. Daarom heb ik veel respect voor actrices die de overstap maken.”

„Zelf wil ik dit vak niet inruilen voor wat anders, want daarvoor vind ik het veel te leuk. En ik heb het geluk dat ik ervan kan rondkomen. Maar er is geen enkele garantie voor later. En ik zou het erg vinden als ik een verbitterde actrice zou worden op het moment dat de teleurstelling over het vak de schoonheid ervan zou inhalen.” Dus kom maar op met die volgende hoofdrol? „Ja natuurlijk. Of klinkt dat te ongeduldig? Ik snap het als de buitenwereld zegt dat ik niet te veel mag eisen omdat ik net drie jaar van de opleiding af ben, maar ik mag toch ook eerlijk zeggen dat ik naar de volgende stap verlang?”

Liefde

In de film ontdekt hoofdpersoon Moos uiteindelijk dat de liefde misschien wel belangrijker is dan een plek in de schijnwerpers. „Ik hoop dat dat veel kijkers geruststelt. Zodat de druk om het te maken wat minder wordt.”

Werkt dat bij haar zelf ook zo? „Ik heb geleerd van deze film. Op alle fronten.”

De Telefilm 'Moos' met Jip Smit, Daniël Cornelissen, Michiel Romeyn, Frederik Brom en anderen. Regie: Job Gosschalk. Uitzending: zondag 29 mei, NPO3 (KRO-NCRV, 20.25 uur.

Tekst: Jan Vriend

Foto: Bart Rademakers en Greetje Mulder

Eerste hoofdrol
voor Jip Smit

Jip Smit kort:

Jip Smit (1991) groeide op in Amersfoort. Ze heeft een tweelingzus en een jongere zus. In 2012 studeerde ze af aan de Amsterdamse Toneelschool en Kleinkunstacademie. Inmiddels had ze rollen in onder meer de musical ‘Hij gelooft in mij’, in de tv-serie ‘De Gouden Eeuw’ en in theatervoorstellingen van Toneelgroep Amsterdam. Ook speelde ze bij Oerol en festival ‘De Parade’. In de tv-film ‘Moos’ (deze zondag op de televisie) speelt ze haar eerste grote hoofdrol. Tot eind juni is ze in de theaters te zien in het toneelstuk ‘Who’s my daddy’.
www.indemaak.info

Tv-film over de
ambities van
jonge actrice

Jim Deddes en
Jip Smit in de
film 'Moos'. FOTO
BART RADEMAKERS